

Impactrapportage De Wijk De Wereld

Najaar 2025

Inleiding

“Samenleven begint met nieuwsgierigheid naar de ander”

De Wijk De Wereld is sinds 2018 actief en heeft tot doel om middels cultuurprojecten voor en door bewoners van een wijk of dorp veranderingen in het sociale domein tot stand te brengen. Met behulp van professionele theatermakers en kunstenaars verbeelden we samen met bewoners hun verhalen, creativiteit en geschiedenis en vergroten daarmee de sociale cohesie en inclusie in een gebied.

Nadat de eerste jaren in het teken stonden van pionieren en ontdekken, hebben we ondertussen een methodiek ontwikkeld die werkt. De laatste jaren zetten we daarom in op verbreding en verdieping: hoe kunnen we De Wijk De Wereld op meerdere plekken aanbieden en hoe kunnen we meer inzichtelijk maken welke resultaten we boeken? Om dat laatste te realiseren zijn we in 2022 begonnen met het zichtbaar maken van de impact die we hebben op de groep deelnemers.

Op basis van een door het team ontwikkelde Theory of Change (welke veranderingen hopen we te bereiken door de uitvoering van het project) is een vragenlijst ontwikkeld. Deze is na de zomer van 2022 uitgezet onder 150 oud-deelnemers van de Stadsedities 2019, 2020 en 2022. De editie van 2021 in Vinkhuizen had door de coronabeperkingen een dusdanig andere invulling en vond plaats in de wijk i.p.v. de Stadsschouwburg dat de resultaten niet vergelijkbaar zouden zijn.

Na deze eerste meting van drie edities hebben we de vragenlijst ook in 2023 en 2024 uitgezet, dit keer niet alleen met de deelnemers van de stadseditie (in 2023 was dat Lewenborg, in 2024 De Wijert), maar ook met de deelnemers uit Foxhol, Sappemeer, Hoogeveen en Muntendam. In totaal is de vragenlijst uitgezet onder ruim 300 oud-deelnemers. De vragenlijst is door in totaal 109 mensen ingevuld. Dit is een respons van ongeveer 35%. Over het geheel van De Wijk De Wereld kunnen we op basis van deze aantallen goede uitspraken doen. Het aantal vragenlijsten is te klein om per editie uitspraken te doen. Alleen in het geval er echt bijzondere uitschieters zijn zullen we dat rapporteren.

Een klein deel van de deelnemers is niet in staat om een vragenlijst in te vullen, wegens taalproblemen of om andere redenen. Los van deze vragenlijst organiseren we na afloop van een DWDW editie altijd een reünie, waar we ook reacties vragen. We zijn nog op zoek naar een manier om de groep laaggeletterden ook te kunnen bevragen.

Met de vragenlijst proberen we te meten in hoeverre De Wijk De Wereld invloed heeft gehad op de deelnemers zelf, op hun relatie tot anderen en tot de wijk en of het de cultuurbeleving heeft veranderd.

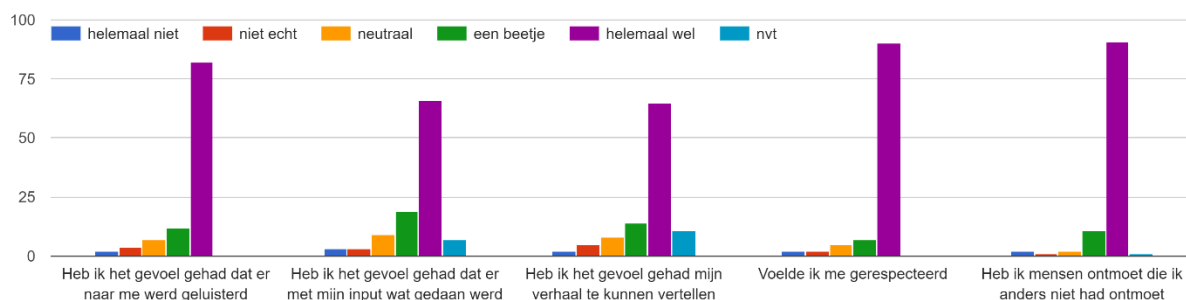

Deelname

Als De Wijk De Wereld een specifieke wijk¹ intrekt proberen we op verschillende manieren deelnemers te werven. Individueel, door flyers te verspreiden of mensen aan te spreken. Of in groepsverband, door bezoeken te brengen aan bijvoorbeeld de bibliotheek, de moskee, de pannakooi, het verzorgingstehuis. Een kwart van de deelnemers reageert op de flyer die we huis aan huis verspreiden in de wijk. Eén op de zes komt omdat hij/zij een medewerker van De Wijk De Wereld heeft gesproken, en een even groot deel omdat ze het via van andere wijkbewoners horen. Ook de socials en de wijkkrant spelen een rol.

Nadat mensen zich aanmelden voor deelname aan De Wijk De Wereld worden ze voor een aantal introducerende bijeenkomsten uitgenodigd, waarna ze onder professionele begeleiding werken aan het maken van een performance, aansluitend bij de voorkeur die mensen hebben – theater, muziek, taal, dans. Tijdens het traject vragen we mensen om zelf input te leveren in de vorm van verhalen over de wijk of hun eigen leven. Waar mogelijk verwerken we die in de performance. We proberen alle deelnemers tot hun recht te laten komen.

Tijdens mijn deelname aan De Wijk De Wereld...

Uit de vragen die betrekking hebben op het deelnametraject blijkt het volgende:

86% van de deelnemers heeft het gevoel dat er naar hen werd geluisterd

83% heeft het gevoel dat er iets met hun input werd gedaan

81% heeft het gevoel gehad zijn verhaal te kunnen vertellen

89% voelde zich gerespecteerd

94% heeft mensen ontmoet die hij/zij anders niet had ontmoet

“Het was een heerlijke tijd, veel mensen ontmoet, nieuwe contacten opgedaan.”

“Een geweldige ervaring.”

“Er is een andere wereld opengegaan.”

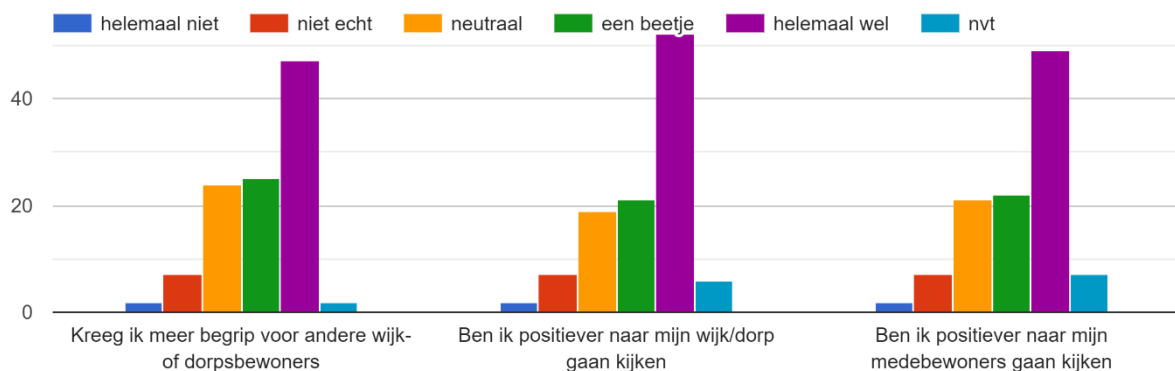
“Het gaf me een waardevol gevoel om mee te mogen doen.”

¹ Waar ‘wijk’ staat kan ook ‘dorp’ worden gelezen

Relatie tot de wijk

Omdat De Wijk De Wereld ten doel heeft om sociale verandering in de wijk tot stand te brengen is het interessant om te weten hoe deelname aan De Wijk De Wereld de kijk van deelnemers op hun eigen wijk en hun mede-wijkbewoners heeft beïnvloed. We hebben daarom gevraagd of deelnemers meer begrip hebben gekregen voor hun medebewoners, en of ze positiever zijn gaan denken over hun wijk en/of over hun medebewoners.

Dankzij De Wijk De Wereld...

67% kreeg meer begrip voor andere wijkbewoners

71% is positiever naar de wijk gaan kijken

70% is positiever naar medebewoners gaan kijken

"Buurtbewoners die ik normaal niet tegen zou komen in mijn leven maken er nu deel van uit."

"Ik had al respect voor andere wijkbewoners, nu heb je alleen meer een beeld bij het gezicht. Ik ben niet per se positiever naar mijn wijkbewoners gaan kijken, omdat het daarvoor neutraal was. Maar wel leuk om meer mensen te leren kennen."

"Het is nu vooral gezelliger in de wijk, er wordt meer gegroet op straat en er zijn meer mensen die dingen ondernemen heb ik het idee."

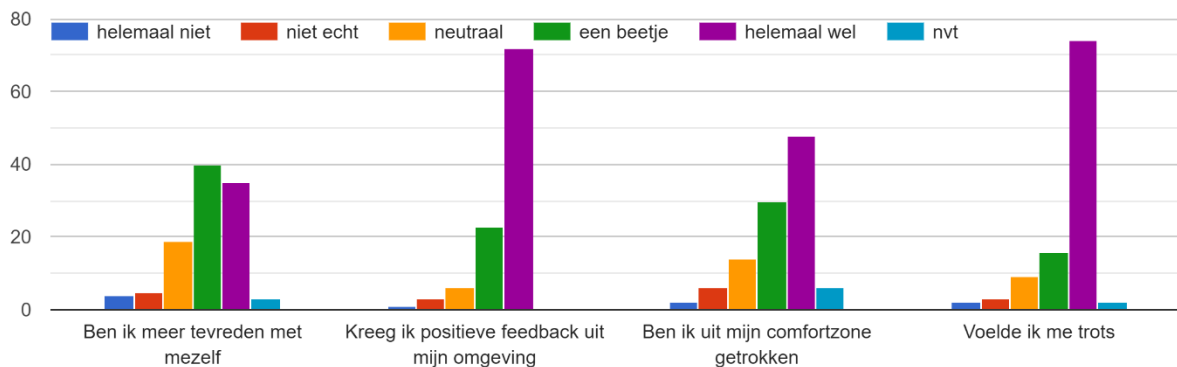
"Ik heb heel veel nieuwe mensen ontmoet en het heeft een boost gegeven aan het netwerk in de wijk."

We kunnen de conclusie trekken dat DWDW daadwerkelijk een bijdrage levert aan het bewerkstelligen van sociale verandering op microniveau.

Persoonlijke verandering

Naast de relatie van deelnemers tot hun eigen wijk heeft De Wijk De Wereld ook invloed op de persoonlijke situatie van deelnemers. We proberen zoveel mogelijk mensen te benaderen die normaliter niet in aanraking komen met culturele projecten en zetten cultuur in als middel om zaken in beweging te brengen. Niet zelden leidt dit tot persoonlijke veranderingen van deelnemers.

Door mijn deelname aan De Wijk De Wereld...

71% is meer tevreden met zichzelf

87% kreeg positieve feedback

76% is uit zijn/haar comfortzone getrokken

84% voelde zich trots door deelname aan DWDW

Uit de antwoorden op de vragen naar persoonlijke verandering blijkt wel dat De Wijk De Wereld een sterk positieve invloed heeft op de deelnemers. Een zeer groot deel van de deelnemers ervoer trots door deelname, hetgeen waarschijnlijk versterkt wordt door veel positieve feedback uit hun omgeving. Een flink deel heeft ook een positievere kijk op zichzelf gekregen.

Plek in de wijk

Behalve de kijk van deelnemers op hun eigen wijk is ook gevraagd naar het effect dat De Wijk De Wereld heeft gehad op de plek die de deelnemer in de wijk inneemt. Je zou kunnen stellen dat dit de uitkomst is van persoonlijke verandering en een andere kijk op de eigen wijk na deelname aan De Wijk De Wereld.

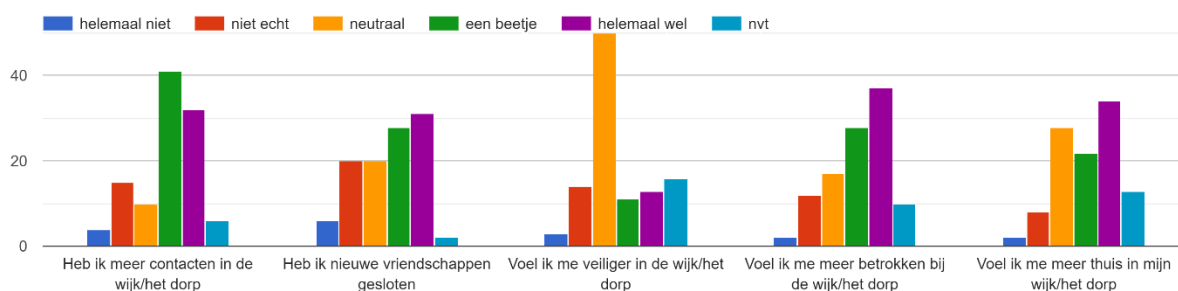
71% heeft meer contacten in de wijk

55% heeft nieuwe vriendschappen gesloten

26% voelde zich veiliger in de wijk

66% is meer betrokken bij de wijk

58% voelt zich meer thuis in de wijk

Behalve op gevoel van veiligheid heeft deelname aan De Wijk De Wereld een sterk effect gehad op hoe deelnemers hun plek in en betrokkenheid bij de wijk beoordelen. Hier valt voor het eerst een verschil op tussen stadswijken en dorpen. Het percentage mensen in een stadswijk dat zegt door De Wijk De Wereld meer contacten te hebben gekregen ligt beduidend hoger dan in een dorp. Hetzelfde geldt voor het sluiten van nieuwe vriendschappen en het zich thuis voelen in de wijk; op deze aspecten scoren deelnemers uit de stad duidelijk hoger dan deelnemers uit de dorpsedities. Het gegeven dat het leven in een stad veelal anoniemer verloopt dat in een dorp is hier een goede verklaring voor.

Naast deze vragen is deelnemers ook gevraagd of ze mogelijk minder eenzaam zijn geworden door deelname. Aangezien dit een onderwerp is dat als gevoelig kan worden ervaren is er niet direct naar eenzaamheid gevraagd, maar op een indirecte manier.

“Sommige mensen willen meedoen aan DWDW omdat ze zich eenzaam voelen of meer contacten willen in de wijk. In hoeverre was dit voor jou een reden en kun je aangeven of er door DWDW iets in je situatie veranderd is?”

“Ik woon hier nu 15 jaar en ik kreeg nooit echt contact in de wijk. Dat was voor mij de reden om überhaupt mee te doen. Ik heb veel nieuwe mensen leren kennen en zit nu zelfs in het wijkkoor.”

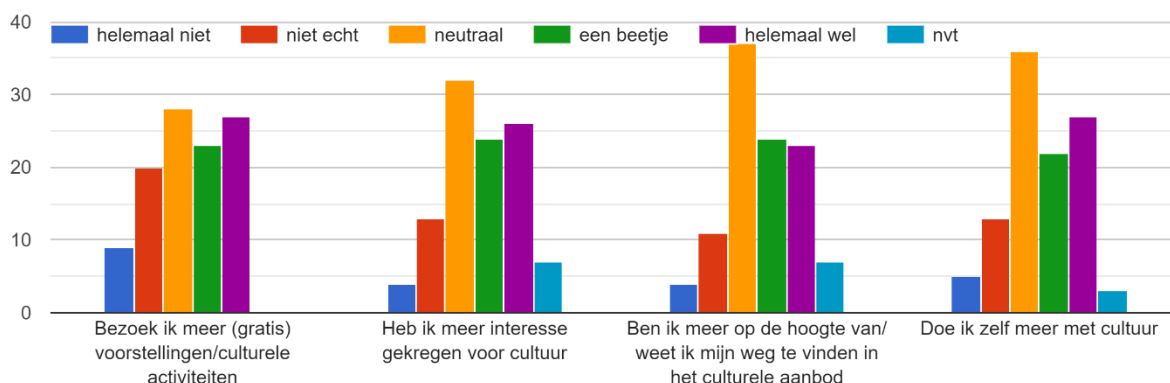
“Ja, was destijds een reden. Lange tijd “geïsoleerd” geleefd i.v.m. ernstige ziekte in het gezin. Deelname DWDW was voor mij een manier om weer onder de mensen te komen, weer sociale contacten aan te gaan, waarvoor heel lang geen tijd, energie enz. Mogelijkheid om in andere sfeer te komen en weer ergens plezier in te krijgen.”

“Dat was voor mij niet de reden om met DWDW mee te doen, maar ik vind het wel leuk dat ik nu meer contact heb met mensen uit mijn wijk en met mensen die ik waarschijnlijk anders niet ontmoet had.”

Culturele impact

Bij de eerste pilot van De Wijk De Wereld in 2018 was als doel gesteld de kloof tussen cultuurpodium en bezoeker te verkleinen. De gemiddelde theaterbezoeker is wit, theoretisch opgeleid en 50+; het idee was om via DWDW meer diversiteit in theaterpubliek te bewerkstelligen. Hoewel dit doel na verloop van tijd werd vervangen door een bredere sociaal-culturele doelstelling, is het verhogen van de culturele participatie nog steeds een doel van De Wijk De Wereld. We willen met het project zowel de actieve als passieve culturele participatie verhogen.

Na De Wijk De Wereld...

Ongeveer de helft van de deelnemers is door deelname aan De Wijk De Wereld cultureel actiever geworden, actief en/of passief. In de wijken in de stad is het effect sterker dan in de deelnemende dorpen. In een enkel geval heeft deelname aan DWDW zelfs geleid tot een baan in de culturele sector, of de eerste stappen op weg daar naartoe.

46% bezoekt meer voorstellingen/culturele activiteiten

49% heeft meer interesse gekregen voor cultuur

46% weet beter zijn/haar weg te vinden in culturele aanbod

46% doet zelf meer met cultuur

Ik krijg nog regelmatig uitnodigingen om gratis of met korting naar voorstellingen te gaan. Ik ben daardoor behoorlijk wat meer naar voorstellingen gegaan, waar ik uit mijzelf niet zo snel naar toe zou gaan, omdat ik daar domweg niet op let."

"Ik geniet meer van kunst en cultuur. Ik ging al graag naar het museum, maar ik geloof dat ik nu nog meer kan genieten van ook andere vormen zoals dans etc."

"Meedoen aan het vervolg van DWDW in de wijk, meer naamsbekendheid waardoor ik voor schrijfklussen gevraagd word (zoals schrijfworkshops geven in de wijk, verhalen schrijven voor WIJ-teams). Daarnaast heb ik door het netwerk (andere deelnemers) van DWDW er een baan bij gekregen in de culturele sector."

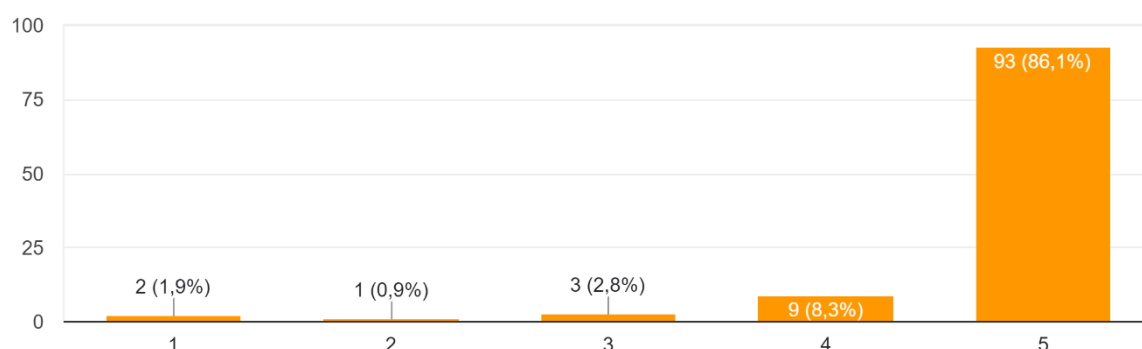
We hebben deelnemers die aangeven niet actiever te zijn geworden gevraagd wat de reden daarvan is. Meest genoemde reden is dat men al cultureel actief was. Daarnaast geven deelnemers aan dat ze er geen tijd voor of geen behoefte aan hebben. Slechts een enkeling geeft een financiële overweging om niet actiever te worden.

Beoordeling De Wijk De Wereld

Deelnemers is tenslotte gevraagd een eindoordeel te geven aan De Wijk De Wereld. Enerzijds door hen een cijfer te laten geven aan het project, anderzijds door te vragen of ze deelname zouden aanraden aan anderen.

Zou je meedoen aan De Wijk De Wereld aanraden aan anderen?

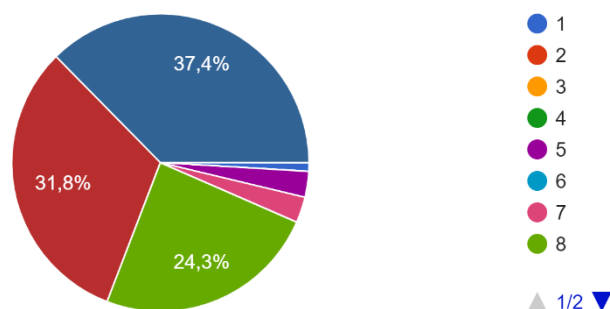
108 antwoorden

94% raadt deelname aan De Wijk De Wereld aan (score 4 en 5), een ongekend hoge score.

Kun je De Wijk De Wereld een cijfer geven van 1 tot 10?

107 antwoorden

Ook bij de vraag een cijfer te geven scoort het project zeer hoog. Het gemiddelde cijfer is een 8,9. Meer dan 93% van de deelnemers geeft een 8, 9 of 10 als eindcijfer. In totaal werd vier keer een onvoldoende gegeven.

Tot slot is deelnemers gevraagd of ze nog iets op wilden merken. Een selectie van quotes wordt hieronder weergegeven.

“Ik ben ontzettend dankbaar dat ik mee heb gedaan. Voor mij heeft het meedoen op verschillende manieren echt het verschil gemaakt. Privé: wat het me bracht aan zelfvertrouwen, zingeving, verbinding, vriendschappen, zichtbaarheid. Maar ook zakelijk: na mijn deelname ben ik als ZZP'er begonnen (deels in de cultuursector).”

“Zoveel mensen bij elkaar krijgen en enthousiast maken is een hele opgave en zou ik ondanks mijn kritische noot niet zomaar nadoen. Daarvoor veel respect voor iedereen die zich keihard inzet. En ik denk dat voor heel veel wijkbewoners het een hele fijne ervaring is geweest. Wat niet onderschat mag worden.”

“Het mee doen aan de wijk de wereld zal ik voor altijd in mijn hart meedragen, de mensen die ik heb mogen leren kennen en de persoonlijke ontwikkeling die ik op korte tijd heb doorstaan ! Dank jullie wel.”

“Jullie zijn toppers. Dank voor alle mooie kansen die zijn geboden . Ik heb er dierbare contacten aan over gehouden en doe nog met veel plezier mee. Ook zo leuk dat we soms weer een mail krijgen met een leuk aanbod voor een leuke voorstelling , dan daarvoor.”

“Deze ervaring gun ik iedereen. Geweldig concept wat door een grote groep enthousiaste en harde werkers wordt opgezet.”
